

DIUMENGE XXXIV: JESUCRIST REI DE TOT EL MÓN

Els Salms que l'Església resa (5)

2. El poble on nasqueren el Salms

Sembla ser que no podem parlar d'Israel fins a l'any 100 abans de Crist, quan amb David s'unifiquen dos grans grups de tribus nòmades. L'un s'havia mogut sempre per la terra de Canà i Mesopotàmia, especialment per terres del sud de Canà, pel desert de Judà; seria el grup abrahàmític, la capital del qual era Hebró. I l'altre, que havia emigrat a Egipte i després pogué marxar cap a la terra de Canà, especialment al nord; seria el grup jacobític, amb la capital a Siquem.

David aconseguí la unitat dels dos grups gràcies a la seva visió i la seva força política. Constituí la capital del regne unit en una ciutat neutral, Jerusalem. Va saber motivar la unió tot adduint la necessitat de defensar-se dels grans o petits països que els envoltaven. I també pel fet que els dos grups tenien experiències de fe i de salvació semblants: experiència d'un Déu personal, que camina amb el poble, que els allibera, que és amic i salvador.

Aquesta unió no durà gaire, ja que a la mort del fill de David, Salomó, els dos grups tornaren a separar-se políticament, formant dos regnes: el d'Israel al nord, i el de Judà al sud. I així continuaren fins a la seva destrucció: l'any 721 el del nord, a mans d'Assíria; i l'any 587 el del sud, a mans de Babilònia. La fe continuà essent la mateixa, amb alguna petita variant.

Aquests dos grups de creients no es lliuraren de les crisis, normals en qualsevol grup humà: internacionals, nacionals, socials, existencials, de fe.

Ens interessa la crisi de fe, ja que en aquells grups qualsevol cosa relacionada amb la vida anava estretament lligada amb la fe en Déu. I tot el relacionat amb la fe en Déu també ho estava amb la vida.

En relació a la terra, la institucionalització, la monarquia, el temple, la religió basada en el culte, etc., aquells grups de creients tingueren moltes temptacions en contra de l'experiència fonamental de la salvació, de la fe: el sedentarisme, conversió del Déu personal en una divinitat local, com les altres nacions, seguretat en les pròpies forces i institucions, alienació i corrupció de la fe en forma de culte que no canvia les persones, manipulació de la divinitat i de la religió.

Molts creients plantaren cara a aquestes dificultats i temptacions. Alguns de manera directa (actuació i llibres dels Profetes), o de forma indirecta (llibres històrics i narratius), anaren aprofundint en el nucli de l'experiència de fe, l'actualitzaren i descobriren les noves exigències i fidelitats que suposava. La Bíblia és el testimoni d'aquests creients (jahvistes, elohistes, sacerdotals, deuteronomistes, cronistes, profetes concrets, savis, etc.) que lluitaren per conservar la fe, per anar descobrint a Déu en els nous esdeveniments, per a connectar la vida del poble amb la seva fe.

D'aquesta manera fou possible que el poble creient, malgrat les crisis, les dificultats, l'exili, el tancar-se el postexili, els problemes existencials que es plantejaren (dolor, sentit de la vida, sentit de la mort, etc.), pogués continuar la seva relació personal amb Déu, que sempre estava viu i personal, que es manifestava en la vida concreta dels homes i de la

història, i així es manifestava quin era el seu estil d'actuació i l'estil que exigia als homes envers d'Ell i envers dels altres homes.

L'expressió màxima d'aquesta relació, la resposta de l'home a les crides de Déu, es troba en aquestes pregàries que fa l'home a Déu, en les quals hi trobem, pràcticament, tots els aspectes de l'experiència de fe dels homes, del seu compromís cap al seu Déu, i cap als altres homes.

Són els Salms, que poden ser considerats llibres sapiencials, en tant que són una resposta de fe a Déu, i en tant que recullen les experiències de cada dia i els problemes més existencials que té plantejats l'home i els presenta a Déu.

Mn. Gerard Soler

Litúrgia viva. Litúrgia de les Hores, 22-11-15